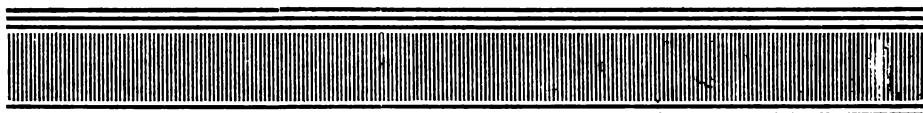

ПЛАН УКРАЇНІЗАЦІЇ ПІВНІЧНО-КАВКАЗЬКОГО УКРАЇНСЬКОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ІНСТИТУТУ

С К Л А Л И:
КОЗИРІВ В. Г., ГРУШЕВСЬКИЙ С. Г.,
ШУМСЬКИЙ І. І.

ЗА РЕДАКЦІЄЮ
КОЗИРЕВА В. Г.

ПЛЯН УКРАЇНІЗАЦІЇ ПІВНІЧНО-КАВКАЗЬКОГО УКРАЇНСЬКОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ІНСТИТУТУ

С К Л А Л И:
КОЗИРІВ В. Г., ТРУШЕВСЬКИЙ С. Г.,
ШУМСЬКИЙ І. І.

ЗА РЕДАКЦІЄЮ
КОЗИРЕВА В. Г.

ПЛЯН УКРАЇНІЗАЦІЇ ПКУПІ ім. М. О. СКРИПНИКА

Наша країна з величезними перемогами на фронті соціалістичного будівництва підходить до 15 річниці Жовтня, успішно закінчуячи першу п'ятирічку за чотири роки. Все грандіозне значення Жовтня особливо яскраво викреслюється тепер, на порозі другої п'ятирічки, коли ми¹ вступили до періоду соціалізму, коли ми достаточно й безповоротно розв'язали ленінське гасло „хто—кого“ всередині нашої країни, так у промисловості, як і в сільському господарстві, коли гасло „догнати й випередити“ передові капіталістичні країни в техніко-економічному відношенні стало реальною програмою дня, коли ми завершили в основному суцільну колективізацію і ліквідацію на її основі глітайні, як кляси, коли ми маємо розгортання культурної революції й піднесення добробуту трудящих СРСР, коли праця з важкого тягара в дорадянському минулому перетворюється „в справу чести, в справу слави, в справу зав'язтості й геройства“.

Жовтнева революція проказала шляхи завтрашніх перспектив звільнення людства від залежності, від капіталу й неминучої досі підкореності елементарним силам природи. Жовтень—це двері до майбутнього панування людства над природою. Жовтень—це багатобарвна райдуга прояву людського поривання визволити всі сили увільненої від клясової влади людської натури. Жовтень—це вихід братерського існування народам, що звільнені від споконвічних пут неволі, що залишивши взаємну боротьбу, в єдиному прагненні... змагаються“,¹ казав т. Скрипник під час 10 роковин Жовтня. Тепер „ми вже вийшли з переходного періоду в старому його розумінні, вступивши до періоду прямого й розгорненого соціалістичного будівництва по всьому фронту... Ми вступили до періоду соціалізму“ (Сталін).

Коли капіталістичний світ душиться в петлі загальної економічної кризи, коли мільйони трудящих і експлоатованих там перебувають у ярмі жахливого визиску й національного гноблення, то тільки наш Радянський Союз на основі успішного соціалістичного будів-

¹ М. Скрипник.—Статті й промови, т. II, ч. I, стор. 265.

ництва добився знищення експлоатації людиною людини, добився поліпшення матеріального й культурного становища трудящих і досяг величезних успіхів у справі ліквідації фактичної національної нерівності, успадкованої від російського імперіалізму на основі розгорненого соціалістичного наступу й культурної революції в національних республіках, краях і областях.

Українські райони Північно-Кавказького Краю і національні області Краю, як Край і Радянський Союз в цілому, до порогу другої п'ятирічки підходять з величезними досягненнями. Переображені опір оскаженого класового ворога, Крайова партійна організація на основі розгорненого наступу соціалізму цілим фронтом досягла в українських районах Краю величезних успіхів у розвиткові соціалістичної індустрії, завершила в основному суцільну колективізацію і на її основі ліквідацію глитайні, як класи. Промислову п'ятирічку виконано за три роки і висунуто зustersкий план, що його буде виконано протягом четвертого року. Набагато переважає всі передбачення лінією колгоспного і радгоспного будівництва. Усупільнений сектор, що дає 95% від усієї продукції, став панівною силою. На основі організаційно-господарського зміцнення колгоспів у найближчому часі буде завершено до кінця суцільну колективізацію і на її основі остаточно зліквідовано глитайню, як класу.

На основі поліпшення матеріально- побутового становища робітничих і колгоспних мас, партійна організація Краю добилася також великих перемог у збудженні політичної активності й у піднесенії культурного рівня трудящих. Українські райони, як і інші частини Краю, стали не тільки районами суцільної колективізації, але й районами суцільної письменності. Росте й міцніє українська, національна форма і соціалістична змістом, пролетарська культура на Північному Кавказі.

Якщо за царата на Північному Кавказі не було жодної української школи, як і по всій Російській імперії, то 1931 року одних шкіл 1-го ступня було 950, проти 464 шкіл 1929-30 року і 258 року 1928-29.

12 українських Педтехнікумів, що є в краї, наш Педагогічний Інститут ім. М. О. Скрипника, український відділ при Ростовському КомВИШі і ін. є ті майстерні, що готують тисячні кадри для ще більшого й глибшого розгортання культурної революції, що відбувається в країні. Росте також і український друк. Коли, ще два роки тому, в Краї була тільки одна українська газета — орган Крайкому ВКП(б) „Червона газета“, то тепер маємо вже 12 українських районних газет і 8 газет з українськими сторінками. Загальний тираж українських газет у Краї перевищує 150.000 примірників. Книжкова продукція в Краї, що ще недавно складалася з поодиноких брошур, 1931 р. дала 149 назов з тиражем 968.000 і листажем 3.312.000 проти 14 назов з тиражем 101.000 і листажем 317.000 1930 року. За пляном 1932 року передбачено 600 назов з тиражем 4.800.000 і листажем 13.000.000.

Усі ці перемоги є результатом рішучого наступу, організованого нашою партією, на капіталістичні елементи. Вони є результатом нещадної боротьби проти контрреволюційного троцкізму, проти правого опортунізму, що є головною небезпекою на даному етапі, і проти „лівацьких“ закрутів, а також проти примиренства до ухиляв і гнилого лібералізму, за генеральну лінію нашої партії. Вони є результатом послідовного розгортання партією засад, ленінської національної політики в боротьбі проти великороджавного шовінізму, як головної небезпеки і проти місцевого націоналізму.

Загальна атмосфера загострення класової боротьби на даному етапі соцбудівництва позначалася на активізації ухиляв від національної політики нашої партії, що є покажчиком тиснення на окремі нетривкі частини пролетаріату та його партії класового ворога.

„Суть ухилу до великоросійського шовінізму,—казав т. Сталін на XVI партз'їзді—у прагненні... обминути національні різниці мови, культури, побуту; у прагненні підготувати ліквідацію національних республік та областей; у прагненні підірвати принцип національного рівноправства і розвінчати політику партії щодо націоналізації апарату, націоналізації преси, школи й інших державних і громадських організацій¹.

Це Сталінове визначення суті ухилу в бік великоросійського шовінізму прекрасно охоплює конкретні прояви цього ухилу в українських районах Північно-Кавказького Краю, які полягають:

1) у зменшуванні ролі й значення українізації, що її запроваджує партія на основах ленінської національної політики, яке доходить часто аж до заперечування самого факту існування на Північному Кавказі української людності і української мови і до заперечування потреби українізації;

2) у намаганні відвернути увагу партійних організацій від втручання до справи розвитку української культури і зокрема українізації; проповідь невтрального, або й ворожого ставлення партії до розвитку української культури на Північному Кавказі, яка нібито—відстала, селянська, або навіть глитайська й контрреволюційна в противілежність до російської „пролетарської“;

3) у прагненні зберегти в українських районах Північного Кавказу перевагу, або й виключне вживання російської мови в радянському, громадському й культурному житті;

4) у формальному ставленні до українізації, відкладання її „на завтра“, в опорі проти українізації, який доходить до „погляду“, що українізація затримує культурний зрост української людності;

5) у заперечуванні потреби проводити українізацію в містах, де є значний відсоток української людності, зокрема робітників, і намаганні обмежитися тільки українізацією станиць;

6) у перекручуваннях при запровадженні українізації, що мають за мету дискредитувати українізацію в очах трудящих мас, пока-

¹ Сталін.—Питання ленінізму, З укр. вид., 524.

зати її „штучність“ і „нежиттєздатність“, показати її не як чинник, а як „галъмо“ соціалістичного будівництва;

7) у намаганні обмежитися тільки українізацією культурно-освітніх установ і закладів і заперечуванні потреби українізації всього державного, громадського й культурного життя суцільних масивів української людності на Північному Кавказі;

8) у прагненні проголосити радянських і партійних робітників, які проводять лінію партії в справі українізації, за „українських націоналістів“, у ворожому ставленні й спробах безпідставно обвинуватити в „націоналізмі“ товаришів, що прибули для допомоги в проведенні українізації з УСРР, хоча вони й стоять на позиціях партії і т. ін.

Безперечно, що ухил у бік великоросійського шовінізму „відбиває намагання кляс панівної раніше великоросійської нації, що відживають, повернути собі втрачені правілеї“.¹ Саме тому цей ухил і являє головну небезпеку в партії в галузі національного питання.

Будівництво української пролетарської культури на Північному Кавказі немислиме без найжорстокішої й найупертішої боротьби з ухилом у бік великоросійського шовінізму, як найнебезпечнішим гальмом у розгортанні ленінських зasad культурно-національного будівництва.

Проте й з українським націоналізмом треба не менш уперто й послідовно боротися, бо він допомагає й підсилює головну небезпеку, заперечуючи ленінське розв'язання національного питання з погляду місцевої національної буржуазії. „Ухил до місцевого націоналізму — каже тов. Сталін,— відбиває невдоволення кляс раніше гноблених націй, кляс що відживають, з режиму диктатури пролетаріату, іхнє прагнення відокремитися в свою національну державу і встановити там своє клясове панування“.²

Суть ухилу до місцевого націоналізму в українських районах Північно-Кавказького краю зводиться до таких основних тверджень:

1) невіра, й заперечування того, що робітнича кляса й Крайова партійна організація за проводом ЦК й Крайкому ВКП (б) успішно розв'язують і розв'язуть українське національне питання на Північному Кавказі;

2) намагання противставити українські райони Краю російським районам і гірським областям з тим, щоб відрівнати їх від загального потоку соціалістичного будівництва Краю, і заперечування братерського співробітництва української пролетарської культури на Північному Кавказі з культурою російською, адигейською, осетинською, балкарською і т. ін., що переростає в шовінізм;

3) прагнення затушкувати клясові суперечності серед української людності Північного Кавказу, заперечування існування української буржуазії й українського пролетаріату і спроби показати українську

¹ Сталін.— Питання ленінізму, З укр. вид., стор. 528.

² Сталін.— Питання ленінізму, З укр. вид., стор. 529.

націю, як „один народ“, протиставляючи його іншим народам, іншим національностям;

4) вихолащування клясової пролетарської суті українізації, що її запроваджує партія, абстрактна постава українізації, як українізації „взагалі“, як „українізації для українізації“ й заперечення того, що українізація є знаряддям соціалістичної перебудови й пролетарської культурної революції в українських районах Північного Кавказу; заперечування клясового характеру новобудованої пролетарської культури;

5) намагання під гаслом „українська культура“ зберегти в українських районах станові пережитки, старі побутові звички, обряди, тощо, що є пережитками феодальної і буржуазної культури і мусить поступитися місцем новому соціалістичному побутові, новим формам ставлення людини до людини;

6) бюрократичний і націоналістичний підхід до темпів і форм прилучення до української мови та культури зрусифікованої і не-української частини робітничої кляси в українських районах краю, що доходить до вищоги силоміць українізувати російських і інших робітників;

7) зневір'я, упадництво й пораженські настрої щодо українізації, яку проводить наша партія; нерозуміння глибокого, принципової й політичного значення українізації і спроби розглядати українізацію як якийсь „тимчасовий“, „тактичний“ маневр партії;

8) спроби висвітлювати помилки окремих партійних організацій у національному питанні і великороджавно-шовіністичні погляди окремих членів партії, з якими партія нещадно бореться, як лінію партії в національному питанні, цебто, прагнення прищепити погляд на партію, як на носія великоросійського шовінізму;

9) примиренське ставлення і підтримка глітайської агітації, що хоче використати українізацію для боротьби проти інших національностей, проти „прийшлих“, проти радянських робітників, зокрема проти робітників-українців, що стоять на позиціях партії й особливо до тих з них, що прибули для допомоги в запровадженні українізації з УССР і т. ін., і т. ін.

Отже, помилково було б думати, що тільки ухил у бік великоросійського шовінізму чинить опір розвиткові української соціалістичної змістом і національної формою пролетарської культури, бо ухил у бік місцевого націоналізму є серйозною небезпечною для неї загрозою. Обидва ухили заперечують братерське співробітництво пролетарських культур, проповідуючи замість того боротьбу, яка є в капіталістичному світі між буржуазними культурами, заперечують єдність народів СРСР, заперечують соціалістичний характер пролетарської культури і т. ін., є ворожі пролетаріятові та його партії, ворожі революційному марксизму-лєнінізму.

Тільки в нещадній боротьбі на два фронти в національному питанні партія забезпечила переможне соціалістичне будівництво, відродження й розвиток національних культур колись пригнічених народів.

Наш Інститут відограв неабияку роль в здійсненні зasad ленінської національної політики нашої партії щодо української людності Північно-Кавказького Краю, готуючи кадри пролетарських педагогів для українських районів Краю.

Не зважаючи на те, що Інститут ще далеко не зовсім українізовано, ми дали вже понад 100 педагогів вищої кваліфікації, озброєних марксистсько-ленінською теорією і знаннями з своєї спеціальності, що володіють українською мовою. В Інституті є великий інститут аспірантури, що готує кадри наукових робітників для українських районів. В Інституті проводиться велика наукова робота над дослідженням проблем соціалістичної перебудови й клясової боротьби в українських районах Краю, проблем культурно-національного будівництва, мови і т. ін. Велику роботу проводить інститут у справі готування підручників для українських шкіл на Північному Кавказі, в якій беруть участь майже всі викладачі й аспіранти, що володіють українською мовою. На основі тої наукової роботи, що її проводить ПКУПІ ім. М. О. Скрипника,¹ тепер утворено і працює Північно-Кавказький Український Науково-Дослідний Інститут.

На початку 1931-32 навчального року директивними органами прийнято рішення про повну українізацію Інституту. На початку цього навчального року українським є не лише відділ української мови й літератури, але й весь уже Інститут починає українізуватися.

У зв'язку з святуванням 60 річчя Наркома Освіти України т. Скрипника М. О. нашему Інститутові надане його імення. Тов. Скрипник старий більшовик-ленінець, непримирений борець за генеральну лінію партії, один з видатних теоретиків партії й Комінтерна з національного питання. Надання його імені нашему Інститутові покладає на весь колектив Інституту обов'язок ще з більшою силою й енергією боротися за виконання покладених на нього партією та Радянською владою обов'язків у справі здійснення ленінської національної політики.

Проте Інститут не задовольняє й половини тої потреби на педагогічні кадри, що є в українських районах Краю. „Наша країна,— казав т. Сталін господарникам—вступила в таку фазу розвитку, коли робітнича кляса повинна утворити собі свою власну виробничо-технічу інтелігенцію, що здатна відстоювати її інтереси у виробництві, як інтереси панівної кляси“.¹ Сучасний етап успішного закінчення першої п'ятирічки покладає на Інститут ще більші завдання й відповідальність за кількість і якість педагогічної продукції. Величезне розгортання культурної революції в Краї, що новою хвилею піднесеться з 1932-33 року, поставить ще більші вимоги перед нашим Інститутом. Тому закінчення українізації Інституту в найближчі 1 $\frac{1}{2}$ —2 роки є найважливіше політичне завдання всієї радянської громадськості Інституту на чолі з партійною організа-

¹ Сталін.— Питання ленінізму, З. укр. вид., 555 стор.

цією. Тільки виконавши це бойове завдання, Інститут стане в шерегу передових борців за українську пролетарську культуру на Північному Кавказі і з честью виконає бойове завдання другої п'ятирічки: у нещадній боротьбі з клясовим ворогом і його, агентурою перевиховані всіх трудящих країни в активних і свідомих будівників безклясового соціалістичного суспільства.

У минулому робота Інституту дуже хибувала в наслідок недостатньої боротьби з опортунізмом усіх відмін: з правим ухилем, як головною небезпекою на даному етапі й „лівацтвом“.

Напівтроцікістське „лівацьке методичне прожектерство“ (метода проектів) набагато затримало наш Інститут і з величими труднощами, викорінюючи „проекти“ ми знову стали на тверді ноги і пішли нарівні з іншими радянськими ВИШ'ями Краю.

У наслідок недостатньої боротьби проти великороджавного шовінізму, як головної небезпеки, і проти українського націоналізму, Інститут не забезпечив потрібного розгортання українізації. Замість розгортання масової роз'яснювальної роботи серед студентства і наукових робітників, замість конкретного обліку особливостей і можливостей більш чи менш швидкого переходу до української викладової мови в окремих групах і відділах, дирекція пішла лінією адміністрування й голого командування, що вело до дискредитації українізації в інтересах клясового ворога. З піненкерщини і тютелевщини — цих проявів махрового великороджавного шовінізму — партійна й громадські організації не зробили потрібних політичних висновків і не загострили на них уваги громадськості не тільки поза Інститутом, але й в Інституті. Зовсім була відсутня боротьба проти проявів місцевого українського націоналізму, що активізується. Через це саме Крайком ВКП (б) у своїй постанові від 27-го травня 1932 року про українізацію нашого Інституту визнав за нездовільну роботу нашого Інституту щодо переходу на українську мову.

Цілком ясно, що темпи українізації нашого Інституту відстають не тільки від загальних темпів соціалістичного будівництва в Краї, але й від темпів розгортання культурної революції й українізації в українських районах Краю. Коли ми українізували на 17% викладання в Інституті, то збори, засідання, епізодичні лекції і т. ін. у нас відбуваються майже виключно російською мовою. Постанова Крайкому ВКП (б) зобов'язує нас боротися за темпи плюс якість в українізації Інституту, щоб піднести її до рівня завдань періоду соціалізму на основі широкої масової підготовки й роз'яснювальної роботи й нещадної боротьби на два фронти проти всіх і всяких ухиляв і перекручувань.

Треба сказати, що до цього часу в Інституті не тільки не проведено достатньої боротьби з націоналістичними ухилями, але на вітві не вивчено форм прояву цих ухиляв в умовах Північно-Кавказького Краю взагалі і в умовах Інституту зокрема. А це треба зробити тим більше, що праці Інституту, зокрема „Труды Кубпединститута“, рясніють різними націоналістичними теоріями, теорійками, узбоченнями й помилками.

Буржуазна націоналістична Єфремівського гатунку, писанина Садиленка, що знайшла собі притулок в виданнях Пед. Інституту, особливої критики не потребує; досить на неї вказати. Садиленко ідеалізує козацтво, перекручує історію і сучасність Кубані, щоб тільки заперечити диктатуру пролетаріату й показати українців, як народ, що не знає клясової боротьби. Про відомого запорозького кошового Якова Кухаренка — душителя козацької голоти й горських народів — Садиленко розсипається в таких епітетах: „Кухаренко визначався надзвичайним демократизмом як і личило нашадкові колишніх запорожців“, „Крім того він був щирій і палкій український патріот, і трудно було найти таку людину, яка більше б любила український народ“, „Кухаренко був людина хоробра, що визнають усі“¹ і т. д. і т. ін. А. Лещенко у статті „Из истории украинской колонизации Кубани“ доводить, что сущеснне становище Кубані в порівнанні з дореволюційним часом мало що змінилося: „Колонизационный процесс на Кубани еще не закончен. Мы живем сейчас в условиях интенсивного развития его. Под'ем и новые формы колонизации Края, связанные с Октябрем, в то же время связаны с началом процесса. В виду огромного значения нашего края для СССР и для Украины проблема его колонизации приобретает интерес и важность общесоюзные“.² Так пише А. Лещенко. На його думку СРСР і УСРР продовжують на Кубані колонізаційну політику тільки в „нових формах“. Лещенко т. ч. заперечує те, що Жовтнева революція дала в СРСР національне й соціальне визволення трудящим колись поневолених народів, у тім числі й українцям Північного Кавказу. Ясно, що буржуазно-націоналістична писанина, що є наклепом на нашу революцію й партію, нічого спільногого з марксизмом-ленінізмом не має. В цій же книжці Н. Ліхницький, замість того, щоб дати відсіч націоналістичним поглядам Лещенка, називає Лещенкову роботу — „первым камешком — это первое выступление на Кубани историко-исследователя, пытающегося отплыть от берегов старой помещичье-буржуазной школы и найти новую методологическую основу своей исследовательской работы в области местной истории“.¹ Як відомо Лещенків „камінець“ недалеко відплів від буржуазно-поміщицької історіографії. В своїй книжці „Классовая борьба и кулачество на Кубани“, що має цілу низку правоопортуністичних помилок, Ліхницький сам обходячи національне питання на Кубані, обвинувачує в цьому партію: „приходиться констатировать, пише нін, что большевики в процессе революции и гражданской войны на Кубани национальный вопрос как то обходили; получалось, что как будто бы они отдавали его на „откуп“ Раде, которая и пользовалась этим“.² Помилки окремих організацій й осіб Ліхницький переносять на всіх кубанських більшовиків, коли не на всю партію, на всіх більшовиків.

1 Известия Куб. Пед. Ин-та, вып. I, 1928 г., стор. 170—171.

2 Труды Куб. Педнинститута, т. I (IV) 1930 г., стор. 124.

1 Лихницкий, ст. в „Трудах КПИ“ № 1 (4) за 1930 г., стор. 155.

2 Лихницкий.—„Классовая борьба и кулачество на Кубани“ 1931 г., ст. 63.

Націоналістичний вибrik маємо в писаннях В. Ф. Чистякова, який у своїй статті „К лингвистическому атласу Кубанского округа“ уникає виразу — „українська мова“. За рясними лапками Чистяков заховує такі „перли“: „В административных районах, обозначенных символическими цифрами 9, 12, 13, где почти сплошь „говорють“, „разговаривають“, „кажуть“, где обитают „линейцы“, „кацапы“, „суржики“, „чига“, „востронузая“, „городовики“, „мужики“, выделенными историческими знаками, оказались следующие населенные пункты, как места с относительно преобладающими формами бала-кающих „куркулей“, „геркулей“, „кугут“, „гамсел“, „казаков“, „хо-хлов“¹. Тут ми бачимо, як до одної купи звалено національні, станови й клясові фізики і як автор не хоче називати речі їхніми спра-вжніми назвами.

Ми могли б продовжити перелік цілої низки націоналістичних узбочень і помилок, але досить і цих, щоб показати, що вони по-винні дістати від інститутської громадськості рішучу критику і від-січ, так само як і прояви шовінізму й націоналізму в практичній роботі.

Ми не завжди знаходили й уміли знаходити перешкоди в запро-ваджені українізації, що йшли від клясового ворога в формі ухи-лів у національному питанні.

Хіба не є проявом великороджавного шовінізму те, що в ба-гатьох кабінетах не зважаючи на всі, можливості, не придбано жод-ної української книжки і т. ін. Хіба не є проявом місцевого націо-налізму те, що деякі наукові робітники-українці не вірять в під-несення українізації на вищу ступінь і вдаються в пораженські на-строї і че знають „навіщо їх сюди з УСРР прислали“. Хіба не є проявом українського націоналізму й шовінізму прагнення деяких робітників Інституту підняти темпи українізації шляхом голого адміністрування без відповідного готовування й обліку конкретних умов. Звичайно, що все це є прояви або великоросійського, або українського націоналізму, що є головними перешкодами в розгор-танні українізації Інституту реконструктивними темпами на засадах ленінської національної політики.

Дальше розгортання українізації Інституту зустріне низку труд-нощів, передусім таких, як брак викладачів, літератури і т. ін., які звичайно сприятимуть з'явленню вагань і побоювання цих труднощів від незначної частини наукових робітників і студенства. Але ми не боїмося труднощів. З наявним кадром робітників, змінивши до них своє ставлення, виявляючи до них більше уваги й піклування і смі-ливіше залишаючи їх до роботи, на основі вказівок т. Сталіна, ми виконаємо завдання, покладені на нас партією в справі готовування національних кадрів. Звичайно, що і в майбутньому ми сподіває-мося діставати, як діставали до цього часу, братерну допомогу кадрами й досвідом від УСРР. Саме з відзначення цієї допомоги наш Інститут прибрав собі ім'я Народного Комісара Освіти УСРР т. Скрипника і прикладе всіх сил, щоб виправдати свою назву.

¹ Із праць інституту.

Зараз, на основі директиви Крайового Комітету Партиї, ми виробили 1½ річного пляна українізації Інституту, який має стати за програму нашої дальшої роботи в цій галузі і стати за об'єкт соціалістичного змагання всіх Інститутських організацій. Боротьба за виконання цього пляну викличе ще більший опір з боку клясового ворога, так у формі великоросійського, як і у формі українського шовінізму й націоналізму. Ми певні, що за проводом Крайової партійної організації в особі Крайкому ВКП(б), за активною підтримкою й участю наукових робітників і студентства Інституту і на основі послідовної боротьби на два фронти, ми з честю виконаємо важливе й відповідальне завдання, покладене на нас партією в справі готовування кадрів пролетарських педагогів для українських районів Північного Кавказу.

Політичне значення цього пляну, що намічає закінчити українізацію Інституту в найближчі 1½ роки, виходить поза межі м. Краснодару, який стає осередком української пролетарської культури на Північному Кавказі, як і Ростов, і навіть поза межі Краю. Цей плян є ще один удар по недобитках Кубанської контрреволюції, він є ще один удар по залишках глитайні в українських районах Краю, яку ми успішно зліkvідовуємо як клясу. Він є серйозним і важливим моментом у здійсненні засад ленінської національної політики нашої партії щодо української людності Північного Кавказу.

Здійснюючи цього пляна, ПКУПІ ім. М. О. Скрипника викликає на соціалістичне змагання інші Педінститути РСФРР, що українізуються і бере на громадський буксир свого сусіда — Медичний Інститут, який в справі українізації спочиває на ложі опортуністичної байдужості.

По більшовицькому борючися за виконання цього пляну разом із усією радянською громадськістю Краю й Радянського Союзу, ми завоюємо собі повне право будівників української пролетарської, національної формою й соціалістичної змістом культури на Північному Кавказі.

Сміливим і твердим кроком за випробуванням керівництвом партії Леніна й Сталіна — вперед, до нових перемог.

ПЛЯН УКРАЇНІЗАЦІЇ П.-К. У. П. І. ім. М. О. СКРИПНИКА

Плян побудовано з розрахунком на всебічне охоплення всієї роботи Інституту так академічної й науково-дослідницької, як і громадсько-політичної.

У наслідок виконання пляну, ПКУПІ ім. М. О. Скрипника повинен стати в перші лави активних борців за справу здійснення ленінської національної політики на Північному Кавказі і стати за основну базу готовування кваліфікованих педагогічних кадрів для українських

шкіл Північного Кавказу, а також наукових робітників з низки дисциплін для українських відділів педвишів РСФРР.

Відповідно до потреб вищезазначеного всебічного охоплення плян складається з кількох основних розділів.

I. ПОПОВНЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПЛЯНУ ДИСЦИПЛІНАМИ УКРАЇНОЗНАВЧОГО ЦИКЛЮ

Українізація Інституту повинна полягати, насамперед, у глибокому засвоєнні студентством усіх надбань української культури — соціалістичної — пролетарської змістом і національної формою.

Було б негаразд заводить українознавчі дисципліни до навчального пляну за рахунок одночасного скорочення інших учебових дисциплін, зокрема спеціальних.

Багато кращий шлях — деяке збільшення навчального пляну, приблизно до 6—9 декад протягом усіх 3-х курсів навчання, щоб дати змогу засвоїти дисципліни українознавчого циклю, не знижуючи навчання інших дисциплін. Такий погляд на це має і Н.К.О.в своєму листі.

Сітка додаткових годин дисциплін українознавчого циклю має такий вигляд з певною диференціацією, залежно від спеціальності:

Назва дисципліни	Кількість годин	На якому курсі за-водиться	Відділ
1. Українська мова	130	1—2	Фізич., математичний, хеміч., біологічний.
2. Історія української літератури	58	2	
3. Історія України	30	2	
4. Національне питання	40	3	
5. Економ. географія України	30	2	
	288		
1. Українська мова (додат. години)	120	1, 2, 3	Літературно-лінгвістичний.
2. Історія української літератури (до-даткові години)	142	1, 2, 3	
3. Історія України	100	2	
4. Національне питання	40	3	
5. Економ. географія	30	2	
	432		
1. Українська мова	130	1, 2	Соціально-економічний
2. Історія української літератури	60	3	
3. Історія України (додатк. до курсу істор. народ. СРСР)	132	2	
4. Національне питання	60	3	
5. Економ. географія	50	2	
	432		

Вищезазначені додаткові години треба вважати за нормальну сітку годин українознавчого циклю. Залежно від конкретних умов можна припустити різні зміни, зокрема для випускників.*)

* Розподіл годин у таблиці між окремими дисциплінами українознавчого циклю є орієнтовний, і тому зміни у ній можливі.

ІІ. ТЕРМІНИ УКРАЇНІЗАЦІЇ ВІДДІЛІВ І КУРСІВ ІНСТИТУТУ.

За термін остаточної українізації Інституту взято 1-е січня 1934 року.

До цього часу українізацію Інституту в основному треба закінчити. Уесь колектив Інституту повинен по-більшовицькому боротися за виконання українізації на цей термін, рішуче відкидаючи намагання загаяти українізацію на кілька років, трохи чи не на кінець другої п'ятирічки, а з другого боку борючись також із тенденцією формально оголосити в найкоротший термін українізацію, бо це, звичайно, привело б до фактичного зливу українізації і до зливу якості засвоєння.

Зрозуміла річ, що українізуватися не будуть відділи, укомплектовані адигейцями (ці відділи в найближчому часі повинні стати за базу для окремого Адигейського Педагогічного Інституту), а також групи російської мови і літератури в складі III курсу в 1932-33 навчальному році.

Українізацію відділів і курсів ПКУПІ треба запроваджувати в певній послідовності, залежно від кількості студентів, що володіють українською мовою і від рівня українізації професорів і викладачів.

Послідовність цю намічено так:

Назва відділів	Курси	Навчальні дисципліни, що були українізовані в 1931-32 році	Навчальні дисципліни, що будуть українізовані з початку 1932-33 року	Крайній термін українізації
Педологіч- ний	I	Педагогіка, педоло- гія, психологія, агромін. укр. мова.	Педагогіка, педоло- гія, психологія, політ- екон., анатомія, матема- тика.	1 жовтня 1933 року
	II		Педагогіка, педоло- гія, політекономія, дія- мат, фізіологія.	
Математ.	I	Політеконом., економ. географ., соц. рекон- стр. рад. господарства, укр. мова.		1 січня 1934 року:
	II	Діямат, екон. геогр., укр. мова, укр. літерат.	Педагогіка, діямат, математика, економ, ге- огр., теорія рад. госпо- дарства, укр. мова, укр. літерат.	1 січня 1934 року
	III	Історія ВКП(б), укр. мова, укр. література.	Істор. більш., теорія можливости, методика математики.	

Назва відділів	Курси	Навчальні дисципліни, що були українізовані в 1931-32 році	Навчальні дисципліни, що будуть українізовані з початку 1932-33 року	Крайній термін українізації
Фізичний	I	Політеконом., екон. географ., соц. реконстр., укр. мова.	Педагогіка, педагогія, політекономіч., математ., укр. мова, історія.	1 січня 1934 руку
	II	Діямат., екон. географ., укр. мова, укр. літерат.	Педагогіка, пол.-екон., педагогія, діямат., укр. мова, укр. література.	1 січня 1934 р.
	III	Історія ВКП(б), нац. політ., укр. мова, укр. література.	Укр. мова, укр. література.	
Хемічний	I	(1931-32 р. нема).	Педагогіка, педагогія, історія, політ.-екон., історія, діямат., україн. мова.	1 жовтня 1933 р.
	II	Реконстр. с. г., укр. мова, укр. література.	Педагогіка, педагогія, укр. мова, діямат., політекономія, агро-мінімум, укр. література.	
	III	Історія ВКП(б), укр. мова, укр. література.	Історія більш., укр. мова, укр. література.	
Біологічний	I	Педагогіка, соц. реконструкц., укр. мова.	Так само, як і в хеміків	
	II	Укр. мова, укр. література, діямат.	Педагогіка, педагогія, політ.-економ., діямат., укр. мова, укр. літерат.	1 січня 1934 р.
	III	Нац. політика, укр. мова, укр. література.	Історія більш., тваринн., укр. мова, укр. література.	
Соціально-економічний	I	Педагогіка, діямат., історія, історія України, екон. географ., укр. мова.	Педагогіка, діямат., політ.-економ., історія, економ. географія, чужеземна мова, укр. мова.	1 жовтня 1933 р.
	II	Педагогіка, історія, екон. географ., укр. мова, укр. література.	Педагог., істор., діямат., політекон., екон. географ., укр. мова, укр. література.	1 жовтня 1933 р.
	III	Історія ВКП(б), істор. народів, укр. мова, укр. література.	Історія ВКП(б), політ-економ., історія метод. істор., укр. мова, укр. література.	
Шкільно-педагогіч.	I	відділи відкривається лише з 1932/33 навчального року. Цикль дисциплін, які читатиметься укр. мовою, має бути той самий, що й на перших курсах інших відділів.		
Позашкільний.	I			

Літературно-лінгвістичний відділ, що в основному складається з курсів колишнього українського відділу мови й літератури, до пляну не заводиться, бо майже всі дисципліни цього відділу вже 1931-32 року там читали українською мовою.

ІІІ. ЗАХОДИ ЩОДО УКРАЇНІЗАЦІЇ ПРИЙОМУ 1932 І НАСТУПНИХ РОКІВ.

1. Широко інформувати про українізацію Інституту через друк-зокрема українських районів Північного Кавказу.

2. Запропонувати педагогічному Робфакові:

а) українізувати свій прийом 1932 року, б) в основному закінчити українізацію до 1-го жовтня 1933 року.

3. Вважати за потрібне при прийомі 1932 року залучити 80% студентства, що володіє укр. мовою.

ІV. УКРАЇНІЗАЦІЯ СКЛАДУ ПРОФЕСОРІВ ТА ВИКЛАДАЧІВ.

Українізація складу професорів та викладачів ПКУПІ побудована на таких основних засадах:

1. Українізація ПКУПІ аж ніяк не визначає відставлення викладачів Інституту, що не опанували ще української мови. Кожен викладач, у межах загального терміну українізації Інституту, матиме всі умови до переходу на українську мову викладання і кожен буде виконувати взяте на себе зобов'язання.

2. Кожен окремий науковий робітник Інституту, залежно від свого фаху й успішності щодо опанування української мови, має окремий термін українізації.

3. Усі наукові робітники, що не володіють українською мовою проходять курси української мови при Інституті в 3 потоки:

I потік — 1 жовтня 1932 року — 1 січня 1933 року.

II потік — 1 січня — 1933 р.— 1 квітня 1933 року.

III потік — 1 квітня 1933 р.— 1 липня 1933 року.

Під час навчання на курсах кожному науковому робітникові роблять оцінку успішності щодо засвоєння ним української мови.

Якщо протягом часу, призначеного на курси, науковий робітник не опанував ще української мови, то він продовжує вчити її і в наступному потокові. Відвідування курсів є обов'язкове.

4. При запрошенні нових викладачів перевагу мають особи, що вже володіють українською мовою.

5. Висувати на адміністративні посади в Інституті, на завідування катедрами, а також із асистентів у доценти та із доцентів у професори в основному тих осіб, що оволоділи українською мовою.

6. У зв'язку з українізацією професорів і викладачів, широко використати методу соцзмагання, зазначивши роботу коло українізації в особистих ударних зобов'язаннях.

Розгорнути соцзмагання так між окремими науковими робітниками, як і між катедрами і відділами на виконання українізації на строк.

7. Стимулювати своєчасне здійснення українізації, а також дотермінову українізацію, преміюванням наукових робітників.

Установити для наукових робітників, що себе українізували, преміювання 4 науковими командировками протягом 1932-33 навчального року.

8. Українізація завдань, розробок та іншої навчально-допоміжної літератури відбувається в зв'язку з українізацією роботи тих чи тих навчальних дисциплін на відповідних курсах та відділах.

Назва ка- тедри	Прізвище викладачів та їхні посади	Дисциплі- ни, що їх викла- дають	Стан. укр. в 1931 —32 році	Початок переходу до викладів укр. мовою	Термін цілковитої українізації
1. Діямату	1. Овандер М. Е. в. о. доц. зав. кат..	{ цілком	1 жовтня 1933 р.	1 січня 1934 р.	
	2. Шумський І. І. в. о. доц.				
	3. Желваков А. І. в. о. доц.		1 березня 1933 р.	1 жовтня 1933 р.	
	4. Барвінський. асис.				
	5. Іщкін асис.		1 жовтня 1932 р.	1 березня 1933 р.	
	6. Чирва асп.-асис.				
	7. Перцев асп.-асис.		1 жовтня 1933 р.	1 січня 1934 р.	
	8. Козирів В. Г. доц. зав. кат.		1 жовтня 1932 р.	1 березня 1933 р.	
	9. Баскова З. С. в. о. доц.		1 березня 1933 р.	1 січня 1934 р.	
	10. Прохорський асис.		—	—	
2. Політ- економії	11. Коваленко в. о. доц.	цілком	—	—	
	12. Корчик, доц.		1 березня 1933 р.	1 січня 1934 р.	
	13. Грушевський С. Г. проф. зав. кат.		—	—	
3. Історії.	14. Бабкін, доц.	частк.	—	1 жовтня 1932 р.	
	15. Коцюберда І. С., асис.		—		
	16. Іванов Б. І., асис.	цілком	—	1 жовтня 1933 р.	
	17. Сорокін Г. А., асис.	цілком	1 березня 1933 р.	1 жовтня 1933 р.	
4 Педаго- гіки.	18. Рибін М. Д., доц. зав. кат.	цілком	1 березня 1933 р.	1 жовтня 1933 р.	
	19. Бельський Ф. А., проф.		1 березня 1933 р.	1 жовтня 1933 р.	

Назва ка- тедри	Прізвище викладачів та їхні посади	Дисцип- лі- ни, що іх викала- дають	Стан. укр. в 1931 —32 року	Початок пе- реходу до викладів укр. мовою	Термін цілковитої українізації
	20. Терещенко М. С. в. о. доц.		цілком	—	—
	21. Чернишенко В. І. асис.			1 березня 1933 р.	1 січня, 1934 р.
	22. Літвінов асис.			1 жовтня 1932 р.	1 березня 1933 р.
	23. Чорний			1 жовтня 1932 р.	1 березня 1933 р.
5. Педоло- гії.	24. Горбенко в. о. доц. зав. кат.		цілком	—	—
	25. Соколов Н. А., в. о. доцента			1 жовтня 1933 р.	1 січня 1934 р.
	26. Марков Н. П. в. о. доц.			1 жовтня 1932 р.	1 березня 1933 р.
	27. Андреєва З. Г. асис.			1 жовтня 1933 р.	1 січня 1934 р.
6. Матема- тиці.	28. Шевцов І. А., проф. зав. кат.			1 жовтня 1933 р.	1 січня 1934 р.
	29. Дрокін А. В., асис.			1 жовтня 1933 р.	1 січня 1934 р.
	30. Крамаренко Б. М., доц.			1 березн 1933 р.	1 жовтня 1933 р.
	31. Польський В. А., доц.			1 жовтня 1933 р.	1 січня 1934 р.
	32. Римаревіч В. В., в. о. доц.			1 березня 1933 р.	1 жовтня 1933 р.
	33. Тихоміров Р. І., асис.			1 жовтня 1933 р.	1 січня 1934 р.
	34. Чорний Г. Т. асист.			1 жовтня 1933 р.	1 жовтня 1932 р.
	35. Таранов А. М., асист.			1 жовтня 1933 р.	1 січня 1934 р.
7. Фізики	36. Смільгін П. І., в. о. доц. зав. кат.		частк.		1 березня 1933 р.
	37. Бурцев С. І., доц.				1 січня 1934 р.
	38. Сумеркін Є. Ф., доц.			1 жовтня 1933 р.	1 січня 1934 р.
	39. Шихов Є. І., асис.			1 жовтня 1933 р.	1 січня 1934 р.
	40. Білослідцев П. М., асис.		частк.	1 жовтня 1933 р.	1 січня 1934 р.
8. Техноло- гії і маши- нознавства.	41. Шанявський З. В., в. о. доц. зав. кат.			1 жовтня 1933 р.	1 січня 1934 р.
	42. Волохов Г. І.. асис.		част.	1 жовтня 1933 р.	1 січня 1934 р.
	43. Григоревський Г. І., асис.			1 березня 1933 р.	1 жовтня 1933 р.
9. Хемії	44. Карташов А. В., проф. зав. кат.			1 жовтня 1933 р.	1 січня 1934 р.

Назва ка- тедри	Прізвище викладачів та їхні посади	Дисципли- ни, що їх викла- дають	Стан укр. в 1931 —32 року	Початок пе- реходу до викладів укр. мовою	Термін цілковитої українізації
	45. Кириленко В. Я.. в. о. доц.			1 жовтня 1932 р.	1 березня 1933 р.
	46. Харін А. І., в. о. доц.			1 жовтня 1933 р.	1 січня 1934 р.
10. Геології	47. Протасов П. І., асис.			1 жовтня 1933 р.	1 січня 1934 р.
	48. Григор Г. Г.: проф. зав. кат.			1 січня 1933 р.	1 жовтня 1933 р.
11. Ботаніки	49. Захрова Л. С., в. о. доц.			1 жовтня 1933 р.	1 січня 1934 р.
12. Зоології	50. Роговський Н. А., доц. зав. кат.			1 жовтня 1933 р.	1 січня 1934 р.
	51. Ємельянов М. А., доц. зав. кат.,			1 жовтня 1933 р.	1 січня 1934 р.
	52. Динник Ю. А.. в. о. доц.			1 жовтня 1932 р.	1 березня 1933 р.
	53. Лапін в. о. доц.			1 березня 1933 р.	1 жовтня 1933 р.
13. Методики природознав- ства.	54. Ждан-Пушкін Н.А., в. о. проф. зав. кат.			1. жовтня 1933 р.	1 січня 1934 р.
	55. Каменев С. П., ас-			1 жовтня 1933 р.	1 січня 1934 р.
14. Рільниц- тва.	56. Красинський А. П., проф. зав. кат.	цілком		1 жовтня 1933 р.	1 січня 1934 р.
	57. Кузнецов в. о. доц.,	цілком		1 жовтня 1933 р.	1 січня 1934 р.
15. Мовознав- ства	58. Шаля І. В., в. о. проф.	цілком			
	59. Рахинський В. І., в. о. проф.	цілком			
	60. Пелипейко Ю. М., в. о. доц.	част.			
	61. Ванжа Н. Я., ас.-асп.				
	62. Чистяков В. Ф., в. о. проф.			звільнен. рос.	як проф. мови.
	63. Зайцевський Ю. Ф., в. о. доц.			1 жовтня 1932 р.	1 березня 1933 р.
	64. Індриксон-Побе- дінська Є. П.	нім. м.		1 березня 1933 р.	1 жовтня 1933 р.
	65. Паштова В. А.	"		1 березня 1933, р.	1 жовтня 1933 р.
	66. Родіна Н. А.	"	цілком		
	67. Петерсон В. А.	"	"	1 березня 1933 р.	1 жовтня 1933 р.
	68. Іноземцева В. І.	"	"	1 березня 1933 р.	1 жовтня 1933 р.
	69. Лещин Г.				
	70. Хрустальєва.		цілком		

Назва ка- тедри	Прізвище викладачів та їхні посади	Дисципі- ни, що їх викала- дають	Стан укр. в 1931 —32 році	Початок пе- реходу до викладів укр. мовою	Термін цикловитої українізації
16. Україн- ської літе- ратури.	71. Гребінник П. В., доц. зав. кат. 72. Гринь Л. І., асп., ас.		цілком		
17. Літерату- ри народів СРСР.	73. Майданник Г. Є., асп., ас. 74. Войчик Р. К., проф. зав. кат.		цілком	1 березня 1933 р.	1 жовтня 1933 р.
18. Військо- вих знань	75. Удалов Є. І., воєнінженер зав. кат. 76. Жужиков Н. С., зав. війс. каб. 77. Сайковський Ф. П., викладач	Військ. науки	1 березня 1933 р. " " " "	1 березня 1933 р. 1 березня 1933 р. 1 березня 1933 р.	1 жовтня 1933 р. 1 жовтня 1933 р. 1 жовтня 1933 р.
19. Фізкультури.	78. Санжаров І. Т., ас.			1 жовтня 1933 р.	1 січня 1934 р.
20. Вечірній сектор	79. Косогледова А. Б., асис. 80. Парахіна М. С., зав- сектору. 81. Горінов С. С., пом- директора. 82. Мироненко, зав. заочного сектору	Історія більш.		1 жовтня 1933 р. 1 жовтня 1933 р. 1 жовтня 1933 р. частк.	1 січня 1934 р. 1 січня 1934 р. 1 січня 1934 р. 1 січня 1934 р. 1 січня 1933 р.

У зв'язку з вищезазначеними термінами українізації наукових робітників П. К. У. П. І. вони проходять курси української мови за такою чергою:

Перший потік.

1. Григор Г. Г.
2. Смільгін П. І.
3. Роговський
4. Марков Н. Н.
5. Козирів В. Г.
6. Чирва
7. Іванов В. І.
8. Рибін Н. Д.
9. Чернишенко В. І.
10. Літвінов.
11. Крамаренко В. К.
12. Чорний Г. Т.
13. Кириленко В. Я.
14. Диннік Ю. А.
15. Родіна П. А.
16. Петерсон В. А.
17. Хрустальова.
18. Корчик.
19. Баскова З. С.
20. Сорокін Г. А.
21. Соколов П. А.
22. Римаревич В. В.
23. Жужиков І. С.
24. Григоревський.

Другий потік.

1. Желваков А. І.	11. Харін А. І.
2. Шевцов І. А.	12. Протасов П. І.
3. Тихоміров З. І.	13. Захаров Л. С.
4. Бурцев С. І.	14. Роговський П. Л.
5. Сумеркін Є. Ф.	15. Ланін.
6. Волохов Г. І.	16. Ждан-Пушкін П. А.
7. Таранов А. І.	17. Паштова В. А.
8. Шанявський Г. В.	18. Войцик Р. К.
9. Шихов Є. І.	19. Удалов Є. І.
10. Білослідцев П. М.	20. Сайковський.

Третій потік.

1. Андреєва З. Г.	6. Каменєв С. П.
2. Овандер І. Є.	7. Красинський А. П.
3. Польський В. А.	8. Іноземцева В. І.
4. Карташов А. В.	9. Санжаров А. В.
5. Ємельянов М. А.	10. Косогледова І. Т.

V. УКРАЇНІЗАЦІЯ АСПІРАНТУРИ.

Терміни українізації роботи з аспірантами в зв'язку з заходами зазначеними в розділах II та III устाऊються такі:

Назва катедрн	Стан українізації в 1931-32 р.	Початок переходу до української мови	Термін остаточної українізації
1. Української мови	цілком	—	—
2. Української літератури . . .	цілком	—	—
3. Історії України	цілком	—	—
4. Методика укр. мови	—	—	1 жовтня 1932 р.
5. Методика природ.	—	1 жовтня 1933 р.	1 січня 1934 р.
6. Хемії	—	1 жовтня 1938 р.	1 січня 1934 р.
7. Педагогіки	—	1 жовтня 1932 р.	1 березня 1933 р.
8. Педології	—	1 жовтня 1932 р.	1 березня 1933 р.
9. Російської літератури	—	—	—
10. Зоології	—	1 жовтня 1933, р.	1 січня 1934 р.

VІ. УКРАЇНІЗАЦІЯ ВЕЧІРНЬОГО ВІДДІЛУ І ЗАОЧНО-КУРСОВОГО СЕКТОРУ.

Поповнення навчального пляну дисциплінами українознавчого циклю запроваджується так само у вищезазначеніх обсягах і на вечірньому та заочно-курсовому секторах.

Терміни українізації роботи цих секторів відповідно ті ж, що зазначені в розділах ІІ та ІІІ, бо і дисципліни викладання їх викладачі спільні.

VІІ. УКРАЇНІЗАЦІЯ ДІЛОВОДСТВА ТА КАНЦЕЛЯРІЇ.

В основу українізації роботи апарату береться такі засади:

1. З 1 січня 1933 року всі накази, розпорядження, об'яви видають лише українською мовою (це стосується справ так загально-адміністративного характеру, як і учебової частини). Протоколи всіх засідань пишуть українською мовою.

Увага. Навчальний розклад українізовано вже 1931-32 навчального року.

Усі канцелярські службовці і робітники бухгалтерії проходять курси української мови першим потоком, де для них буде окрема група.

VІІІ. УКРАЇНІЗАЦІЯ БІБЛІОТЕКИ ТА КАБІНЕТІВ.

Констатуючи 1) що для бібліотек та кабінетів за минулі роки придбана значна кількість підручників українською мовою, 2) що передплачували значну кількість української періодики, 3) що організовані окремі кабінети української мови ѹ української літератури, визнати за потрібне спочатку 1932-33 навчального року вжити таких заходів.

1. В історичному кабінеті організувати відділ історії України.

2. Організувати окремий кабінет методики української мови та літератури.

3. Мати за правило добувати українську навчальну літературу з усіх навчальних дисциплін, коли така література надрукована.

4. Командиравати одного з зав. катедр, щоб він купив українську літературу, в Київ і Харків, для поповнення зазначеною літературою бібліотек і кабінетів.

5. Прохати НКО УСРР, щоб Всеноародня Українська бібліотека в Києві, Центральна Наукова бібліотека в Харкові, Центральна Наукова бібліотека в Одесі та інші бібліотеки дали дублійні примірники книг з українознавства на поповнення бібліотеки ПКУПІ.

6. Прохати директивні організації м. Краснодару про передачу в бібліотеку ПКУПІ книг з українознавства, що є в бібліотеках ВІШ'їв і установ, де ці книги не використовують.

7. Погодити з відповідними організаціями питання про передачу обов'язкового екземпляру Української книжкової палати з Пушкінської бібліотеки м. Краснодару в бібліотеку ПКУПІ.

8. В 1932-33 році передплатити всю основну єзиково-українську періодику, що має значення в науково-дослідній та навчальній роботі ПКУПІ.

IX. УКРАЇНІЗАЦІЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ.

Науково-дослідну роботу ПКУПІ, як невід'ємну й органічну частину його загальної роботи, треба також українізувати. Отже, вважати за доцільне вжити таких заходів:

1. Збірники Інституту надалі видавати українською мовою.

2. У тематиці своєї роботи всі катедри Інституту повинні взяти на увагу справу вивчення економіки, історії і питання культурної революції українських районів Північного Кавказу, тісно пов'язуючи цю роботу з роботою Українського Науково-Дослідного Інституту в м. Краснодарі. Також повинні відбитися і загальні проблеми українознавства.

3. У зв'язку з термінами українізації, зазначеними в розділах II, III, та X, наукові доповіді в „НТО“, „ТВМД“ та інших наукових товариствах треба читати українською мовою.

X. УКРАЇНІЗАЦІЯ КУЛЬТУРНО-МАСОВОЇ І ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНОЇ РОБОТИ.

У цій галузі треба вжити таких заходів:

1. Визнати за потрібне, щоб усі наукові робітники й студенти ПКУПІ, що володіють українською мовою, на всіх зборах і засіданнях говорили українською мовою.

2. Усі стінні газети ПКУПІ, крім адыгейської, з 1-го жовтня 1932 року українізувати.

3. З 1 січня 1933 року внутрішню роботу всіх організацій Інституту перевести на українську мову (протоколи, виступи, тощо).

4. У шефській роботі Інституту в місті орієнтуватися на підприємства з переважним українським складом робітників.

5. Взяти шефство над українською секцією клубу Нацмен.

6. Взяти шефство щодо культобслуговування одного з українських районів, найближчих до м. Краснодару.

7. Підсилити й конкретизувати шефство над українськими педагогічними технікумами Північного Кавказу.

8. Методично обслуговувати вчительські конференції українських районів Північного Кавказу. Зробити 1932-33 навчального року не менш, як 10 виїздів у ці райони.

XI. КОШТОРИС НА УКРАЇНІЗАЦІЮ ПКУПІ.

1. Утримання курсів української мови при Інституті — 4 групи по 90 годин занять з викладачем у кожній — 360 год.; 160 год. проф., 200 год.— доц. Разом 1600 карб. + 1666 карб.= 3266 карб.

2. Наукові командировки професорів і викладачів у зв'язку з українізацією $4 \times 500 = 2000$ карб.

3. Поповнення бібліотеки та кабінетів основною українською літературою—8000 карб.

4. Наукові командирівки аспірантів на Україну. $15 \times 250 = 3750$ карб.

5. Преміювання студентства за ударне виконання українізації на строк (бібліотечки, передплата журналів, екскурсії на Україну—Дніпробуд, м. Харків і Київ)—3000.

Разом 20.016.

Надаючи справі українізації ПКУПІ величного значення, як важливим заходам у здійсненні лінії партії в справі національної політики, вважати за потрібне вжити низку заходів щодо популяризації справи українізації ПКУПІ і сприяння найуспішнішому здійсненню її.

1. Широко освітлювати в пресі хід українізації ПКУПІ. Подавати постійну інформацію про перебіг українізації ПКУПІ до „Молота“, „Червоної газети“, „Комуніста“ (Харків) і „Красного Знамени“.

Призначити на це спеціальну кореспондентську бригаду в складі т. т.: Дацька (бригадир), Шалі, Смільгіна, Коцюберди, Прохорського і Гребінника.

2. Викликати на соцзмагання щодо українізування відділів—Воронізький Педінститут. Договір оформити до 1 жовтня 1932 року.

3. Узяти на буксир у справі українізації Кубанський Медичний Інститут.

4. Прохати країнові організації обслідувати хід українізації ПКУПІ до 1 червня 1933 року.

5. Видати на 1 січня 1934 року збірник, присвячений українізації Інституту, де зробити відповідні підсумки.

Затверджено від Дирекції Інституту.

Відповідальний та технічний редактор Козырів, В. Г.

Здано до складання 10 серпня 1932 р.

Підписано до друку 2 вересня 1932 р.

Стф. ОСТ А⁵ 148x210

Красміскліт № 779. 1^{1/2} др. арк. 53.600 зн. в др. арк. Замовлення № 6657. Тираж 300
Друкарня ім. Я. А. Лиманського, Адигнацвидава, м. Краснодар, Червоноармійська, 39

БЕСПЛАТНО